

Anul IV.

Lugoj, 15 Februarie 1924

No. 4.

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organul al Uniunii Generale a notarilor comunali și cercuali din România.

REDACTOR RESPONSABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE
primnotarul orașului Lugoj.

Cuprinsul:

Apelul Uniunii Notarilor — Memoriul Uniunii — Contabilitatea publică — Centralizarea și Descentralizare — Invățământul primar în provinciile alipite — Ordonanțe cu caracter general — Soluțiuni și întrepreri administrative — Publicațiuni — Poșta redacțiunei.

BCU-Cluj / Central University Library Cluj

ADRESA.

NOTARIATUL

p. u.

județul:

ABONAMENTUL:

Pe 1 an 150 Lei
Pe 1/2 an 75 Lei

Apare în 1. și 15. a fiecărei luni.

MANUSCRISELE

să primesc până în 10 a lunii
și nu se înapoiază.

TIPOGRAFIA LUDOVIC SZIKLAI, LUGOJ.

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organul al Uniunii Generale a notariilor comunali și cercuali din România.

REDACTOR RESPONSABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orașănesc.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE
primnotarul orașului Lugoj.

Ministerul de Interne a binevoit a recomanda revista noastră dlor prefecți de județe din întreagă țară prin circulară cu Nr. 1419 din 2 Ianuarie 1923 după cum urmează:

„In orașul Cluj apare de două ori pe lună o revistă cu denumirea „Administrația Română“, sub direcțiunea dlui Alexandru Buha, consilierul orașului Lugoj

Această revistă, care este organul Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România prezintă o deosebită importanță, ca fiind călăuză funcționarilor comunali și administrativi în toate chestiunile comunale, publicând toate legile și ordonanțele ministeriale, privitoare la bunul mers al serviciului administrativ, Ministerul apreciind necesitatea acestui organ, precum și cheltuelile mari, cu care se editează, vă roagă să binevoiți a-l recomanda tuturor comunelor sau notariatelor din acel județ spre abonare, costul unui abonament fiind de 120 lei anual.

p. Ministru: (ss) R. FRANASOVICI.

Ordin nou!

România, Ministerul de Interne Direcțiunea Administrației Generale și Statisticii.

Nr. 110065—26 Dec. 1923.

Domnule Prefect!

Avem onoare a reveni asupra ordinului nostru circular No. 1419 din 2 Ianuarie a. c. prin care vă făceam cunoscut, că în orașul Cluj apare bilunar revista „Administrația Română“ sub direcțiunea D-lui Alexandru Buha, Consilierul orașului Lugoj și vă ceream să o recomandați tuturor comunelor și notariatelor din județul Dvs. spre abonare, — rugându-vă din nou, să binevoiți a o recomanda în acelaș scop organelor arătate cu mențiunea, că revista în chestiune prezintă o deosebită importanță, întrucât cuprinde toate legile și ordonanțele ministeriale, fiind o adevărată călăuză a funcționarilor comunali administrativi.

Din cauza măririi cheltuelilor de editură, costul unui abonament anual a fost fixat la 150 lei.

Cererile, însoțite de costul abonamentului, vor fi trimise direct de cei interesați Redacțiunei numitei reviste în Lugoj str. Bisericei No 24.

Subsecretar de Stat,
R. Franasovici.

Director General, Modolea.

Taxa de membru se va trimite la adresa casierului Uniunii centrale, d-lui Dr. VALER POP notar comunal in Seica-Mare, judetul Tarnava-Mare, iar abonamentele revistei se vor trimite Redacțiunei „Administrația Română“ in Lugoj, strada Bisericei No. 24.

Apel!

Aducem la cunoștință Dlor Colegi, că în baza Art. 10 din Statutele Uniunii, fiecare notar este obligat a abona oficios Revista uniunii „Administrația Română”, și a achita costul abonamentului de 150 lei cel mult până la 1. Martie 1924, dinpreună cu eventuala restanță.

Cum însă Ministerul Internelor din București cu ordinul 1914 din 2 Ianuar 1923, și cu ordinul nou No. 110065—1923 din 26 Dec. 1923 a binevoit a încuviința abonamentul revistei în sarcina bugetelor comunale, — rugăm cu insistență, ca fiecare coleg să se îngrijească, că acesta să fie trecut necondiționat în bugetul anului viitor, intrucât acesta nu s-ar fi deja făcut și ca să se trimită abonamentul Administrației revistei „Administrația Română” Lugoj str. Bisericii 24.

Colegilor, cari nu vor satisface acestui apel nici până la 15 Martie, li se va trimită Revista cu rambursă.

Chitanțele oficioase se vor trimită deodată cu revista.

* * *

Membrii Uniunii a fost încă datori a achita până la 1 Februarie 1924 conform Art. 7 din Statute și taxa de membru majorată la 100 lei, care în caz contrar va fi detrasă din salariul debitorilor pe cale administrativă (Art. 7).

Membrii Uniunii sunt: Toți notarii comunali și cercuali precum și subnotarii activi aleși sau denumiți în mod definitiv. Taxa de membru 100 lei este de a se trimită Casierului Uniunii Dr. Valeriu Pop notar în Seica-mare (Ardeal) jud. Târnava-mare.

Redacția și Administrația revistei „Administrația Română” cu Biroul Central a Uniunii Centrale s'a mutat din Cluj în orașul Lugoj, strada Bisericii No. 24.

Vă rugăm, binevoiiți a Vă adresa cu toate cererile DV. acestui Birou Central la Lugoj.

Revista apare în viitor mai regulat, în condițiuni mai favorabile, cu un cuprins bogat și vast și pe hârtie velină, ceea ce până acum în lipsă de fonduri nu s'a putut face.

Uniunea Notarilor

Uniunea Generală a notarilor comunali și cercuali din România.

Nr. 36/1924.

Dle Notar!

Vă este cunoscut, că în baza „Legii maximului” fiecare comună este obligată a introduce taxele comunale admise de lege spre a putea acoperi recerințele bugetare. Pentru conscrierea, perceperea și ținerea în evidență a acestor taxe, Consiliul comunal trebuie să aducă hotărâre și să compună un regulament, care necesită aprobare ministerială.

În scopul ușurării perceperii acestor taxe, Uniunea noastră a dispus imprimarea blanchetelor recerute și anume:

- 1) Procese verbale cu textul hotărârei Consiliului;
- 2) Regulamentul taxelor comunale, care cuprinde toate dispozițiunile relativ la manipularea lor;
- 3) Matricola Model A, care cuprinde conscrierea obiectelor inpozabile;
- 4) Cartea principală Model B, care cuprinde repartizarea, achitarea și bilanțul taxelor;
- 5) Jurnal de casa Model C.
- 6) Registrul chitanțelor cu cotor.

Conform art 57 din acest regulament contribuabilii sunt a se provide cu **Carnete de contribuțiuni**, în cari se vor înscrie taxele ce au de plătit și plățile efectuate în contul acestora. Aceste carnete sunt deja întocmite tot de Uniunea noastră în forma unui libel pe 3 ani și se pot comanda la noi, adecă dela Uniunea Notarilor Lugoj, str. Bisericii 24. Prețul unui carnet este 4 lei, care se poate încasa dela contribuabili. În acest carnet sunt cuprinse toate dările comunale, de stat, și taxele noi așa, că prin folosirea lui, se ușurează pe de o parte munca, iar pe de altă parte contribuabilul are o dovadă exactă pe timp de 3 ani despre plățile făcute de el.

Cu privire la aceea, că venitul net ce rezultă din vânzarea acestor imprimate și carnete este a Uniunii Generale a Notarilor pentru fondul copiilor săraci ai notarilor, —

Vă rugăm din nou, dlor notari, să binevoiți a comanda toate imprimatele și **carnete** la Biroul Central al Uniunii Notarilor în Lugoj, str. Bisericii 24. Vă asigurăm, că comanda se vor executa imediat, alăturându-vă și chitanța recerută

Se observe, ca expediarea se face numai cu rambursă și că prețul carnetelor se poate încasa dela contribuabilii respectivi.

Lugoj la 30 Ianuarie 1924.

Prezidiul Uniunii Generale a Notarilor

Alexandru Buha
președinte.

Dlor Notari !

Pentru ce apare aceasta revistă . . .

Ea apare din multe motive și din motive grave. Ea apare pentru ca să salveze, ce mai este de salvat. Va avea să ducă luptă grea și mare mai ales pentru a reintrona încrederea în sine înșiși a celor, pe cari îi privește această revistă

Nu voim și nu putem să înșirăm toate chestiile ce le vom trata. Noi am însă și declarăm și de asta dată, că programul revistei noastre este dezvoltarea și bunăstarea administrației comunale.

Pentru ajungerea acestui scop vom lupta din toate puterile noastre. Am angajat colaboratori de specialitate. Ceea ce să va scrie în revistă, nu va fi teorie

publicisitoare, ci va fi tratarea reală a administrației comunale, va fi lupta pentru îndreptarea rețelor administrative și sprijinirea pornirilor corecte. Scrisul nostru va fi educativ și controlator. Vom fi întrebați în materie administrativă și vom răspunde precis și vom da îndrumări adevărate. Vom zbiciui greșelile, ce vom observa și ce vom cunoaște. Astăzi bieful notar și alți funcționarii de la administrație, se bat ca peștele pe uscat în grămada de dispoziții contradictorii, neclare și neexecutabile.

Vom arăta toate schimbările, modificările și dezvoltarea administrației.

Vom comunica în extras și în întregime ordonanțele de interes general și le vom explica.

Vom fixa în cuprinsul revistei hotărârile cari formează jurisprudența noastră.

Vom face studii administrative făcând comparație între administrația noastră de azi și de ieri, pentru a putea trage concluzii asupra celei de mâine.

Ținând contact cu colegii noștri din celelalte provincii ne vom sili, să creiem o situație egală în domeniul administrației comunale chemându-i și pe dâșii la luptă, ce se va încinge, dacă va fi nevoie, pentru ridicarea nivelului acestor funcționari.

Vom trăi în și pentru administrați comunală, viața noastră fiind condiționată de viața acestei administrații.

Și pentruca să putem fi vii, pentruca să putem trăi, avem și noi, ca oricare organ, nevoie de nutremânt. Nu ne cugetăm la nutremântul material. Aceasta îl vom primi, căci astăzi nu este slujbaş administrativ, care să nu înțeteagă rostul nostru și neprimind nutremântul, ar urma să dispărem, iar dispărând aceasta revistă, ar însemna, că dispăre singurul organ, care

și-a luat deviza să apere viața administrației comunale.

Noi însă ne-am cugetat la nutremântul moral, la sprijinul organelor comunale pentru a putea duce lupta pentru rezolvirea problemei la care ne-am angajat. Se zice, că viața este o luptă continuă. Va fi și viața revistei noastre o luptă continuă, cinstită pentru normalizarea și îmbunătățirea vieții noastre administrative, luptă pentru firmarea și organizarea slujbașilor acestei administrații.

Nici de fel nu vom neglija interesele administrației județene și ale funcționarilor acesteia.

Iată pentruce apere revista noastră, iată rostul ei.

Voi, colegi, muncitori desconsiderați ai ogorului administrativ, întoarceți-vă fața spre Uniunea voastră. Ea este espresia voastră, este emanarea hotărârei voastre unanime. Aveți grije părințească, ca să vă puteți bucura de roadele ei.

Aceasta o cere cu drag Prezidiul Uniunii Generale a notarilor comunali și cercuali din România.

A exandru Buha

Președintele Uniunii.

Determinarea funcțiilor și echivalarea lor, Incadrarea notarilor comunali și cercuali.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prezidiul Uniunii Centrale a notarilor pentru a esopera pe seama Notarilor com. și cerc. pe cum și celorlalți funcționari comunali încadrarea cuvenită, a găsit de bine să înainteze dlui R. Frașovici Subsecretar de Stat prin o delegație compusă din preș dintele Uniunii și 2 membrii ai Consiliului de administrație la data de 21 Februarie 1924, din prilejul desbaterii proiectului pentru determinarea funcțiilor și echivalarea lor cu cele fixate pentru administrațiile centrale, următorul

MEMORIU :

Domnule Ministru,

Având în vederea dispozițiile prevăzute în aliniatul ultim al art. 34 din legea pentru Statutul funcționarilor publici și aliniatul ultim al regulamentului pentru aplicarea acestei legi.

Pentru apărarea inereselor profesionale ale notarilor comunali și cercuali.

Prezidiul Uniunii Generale a notarilor comunali și cercuali cu profund respect se roagă să binevoiți a lua în considerațiune doleanțele Notarilor cu privire la determinarea funcțiilor și echivalarea lor cu privire la incadrarea notarilor comunali, cercuali și funcționarilor comunali, și anume :

I. Cerem echivalarea funcției de Notari comunali sau cercuali cu funcția de șef de serviciu,

a funcției de subnotari cu funcția de șefi de birou,

a funcției de scriitor comunali (registra-tori, arhivari) cu funcțiunea de subșef de birou,

a funcției de scriitori comunali (expedi-tori, executori) cu funcțiunea de impiegat.

Cererea noastră o intemeiem pe dispozi-țiunile art. 70, 76, 119 și 122 din regu-lamentul legii și pe faptul acela că notarii comunali și cercuali sunt într'adevăr șefi de serviciu, având în sarcina lor pe lângă indeplinirea

agendelor administrațiunii de stat și conducerea de fapt a administrațiunii locale; dar nu numai însemnătatea atribuțiunilor date notarilor ci chiar și pregătirea, titlurile lor școlare și îndreptățesc pe notari a cere echivalarea funcției lor cu funcțiunea de șefi de serviciu, căci precum deobște cunoscut este, notarii comunali și cercuali din Ardeal, Banat, Crișana, Satu-Mare și Marmureș (exceptând cazurile sporadice, ivite în lipsa candidaților cu titluri școlare prevăzute de legea XX din anul 1900) afară de diploma de absolvirea liceului (bacalauriat, examenul de maturitate) au încă și diploma de notari câștigată după un an de practică, la cursul de administrație comunală, va-să-zică afară de cele opt clase liceale au mai făcut un an studii practice și apoi încă un an au audiat cursul special pentru câștigarea tuturor cunoștințelor necesare în administrația de Stat și locală. Că ce însemnătate au avut aceste cursuri de administrație comunală o dovedește însăși faptul acela, că nici candidații licențiații în drept nu au putut fi numiți în funcția de notar comunal sau cercual, dacă nu au avut diploma de notar, care diplomă însă numai după un an de practică în administrație comunală au putut-o obține în cazul acela, dacă au depus cu succes examenul de capacitate.

Asemenea pregătire școlară li s'a cerut și se cere subnotarilor comunali și cercuali, cari sunt locșitorii permanenți ai notarilor și cari sub conducerea și supravegherea notarilor comunali și cercuali îndeplinesc agendele cu cari sunt însărcinați din partea notarilor ca șefi de serviciu.

Pregătirea școlară minimă a scriitorilor comunali (notariali) a fost în trecut patru clase liceale, în lipsă de candidați cu ac st titlu au fost însă angajați și candidați cu titluri școlare inferioare, dar cu cel puțin patru clase primare. Acești scriitori comunali (începători, notariali) au însărcinări speciale precum registratori arhivari, expeditori, executori etc)

Notarii și subnotarii primeau și primesc retribuțiunile lor din fondurile de salarizare a notarilor, în ființă pe județe, la a căror alimentare comunele contribuie cu anumite sume, iar partea cea mai mare o dă Statul. Scriitorii sunt

retribuți exclusiv de către comunele interesate.

II. Cerem că toți notarii și subnotarii actuali, cari se găseau în funcțiune la 1916 să fie încadrați adică înaintați după vechime până la gradul de Directori inclusiv iar scriitorii comunali (registratori, arhivari, expeditori, executori etc.) după vechime până la gradul de Șef de serviciu.

Această cerere o întemeiem pe dispozițiile art. 62 din legea pentru Statutul funcționarilor publici și art. 119 din regulamentul de aplicare al acestei legi.

III. Cerem, ca toți acei notari și subnotari precum și scriitori comunali, cari au vechime mai mică de cinci ani, dar mai mare de un an să fie declarați definitiv, fără a li se mai cere depunerea examenului de capacitate prevăzut în art. 37 din lege și art. 74 din regulamentul ei, o cerem aceasta întemeiați pe aliniatul penultim al art. 120 din regulamentul legii pe motivul acela, că toți notarii și subnotarii au obținut diploma de notari numai după prestarea examenului de notari la școală de notari, care examen poate fi considerat de echivalent cu examenul de capacitate prevăzut de lege.

IV Cerem, ca toți absolvenții școlii de notari, cari au depus cu succes examenul de notari la aceasta școală specială se fie dispensați dela depunerea examenului de capacitate prevăzut de lege, iar elevilor, cari în anul curent frecventează școala de notari să li se recunoască diploma de notari, ce vor obține-o după prestarea cu succes a examenului de notar, echivalându-se acest examen cu examenul de capacitate prevăzut de lege.

Aceasta cerere a noastră o motivăm cu faptul acela, că elevii școlii de notari numai după practica de cel puțin un an pot fi admiși la această școală, iar examenul de notari îl depun înaintea unei Comisiuni compusă din oameni experți, funcționari superiori din administrația publică, care comisie în tot cazul prezintă aceiași garanție ca comisia examinătoare prevăzută de art. 75 din regulamentul legii.

V. În fine cerem, ca atât la echivalarea funcțiilor cât și la încadrarea funcționarilor dela serviciile exterioare ale administrației de Stat precum și dela administrațiile locale să nu se

facă deosebire între funcțiile adică funcționarii Regat indeosebi între notarii din Transilvania din teritoriile alipite și între cele din vechiul și între cei din vechiul Regat.

Lugoj, 21 Februarie 1924.

Cu profundă stimă :

Reuniunea centrală notarilor comunal și cercuali.

Alexandru Buha,
președinte.

Dr. Alexandru Vasilie, Petru Petrovici,
membrii Consiliului de administrație.

Contabilitatea publică.

În anul 1923 s'au introdus pretutindenea sistemul unic de contabilitate admis pentru întreaga țară și călăuzit de legea contabilității publice.

Acest sistem simplu și complicat, dela început și-a arătat părțile slabe, prin aceia că are numai două părți vizibile, — ordinară și extraordinară — iar a treia — impusă — e lăsată după culise.

Comunele își stătoresc bugetul vizibil — ordinar și extraordinar și îl transpun spre aprobare forului în drept, iar mai târziu primesc ordine peste ordine, ca să aboneze, să comande, să procure, să subvenționeze, să storneze, să renumereze, să achite, să nu refuze etc. etc., dar de unde să facă toate acestea, rămâne în aprecierea bietului contabil comunal.

În lipsă de acoperire singur fondul pentru credite suplimentare mai scoate carul din noroiu, până când se epuizează; iar după aceia nu mai rămâne alt refugiu, decât depășirea creditelor, fapt, care e legat de atâtea penalități.

Comuna strâmtorată între două focuri, sau calcă legea trecând creditele sau nu execută ordinele primite dând loc altor inconveniențe și în fine, oricum ar lucra, tot organele încredințate cu conducerea contabilității comunale trag scurta.

Ordonanțele de plată rămase neachitate la sfârșitul anului (încheierea exercițiului) sunt a se prevedea ca rămășiță de plată în bugetul anului următor iar restul de cassă, din care s'ar fi putut achita barem o parte din acele ordonanțe, trebuie consemnat, fiind considerat de rezervă pecând de fapt nu e rezervă, ci în prima linie ar fi chemat să acopere o parte din rămășițele exercițiului din care provine și el.

Astfel lucrând, totdeauna vom avea creanțe neachitate și totodată bani gata, iar paralel cu acestea vor merge penalitățile pentru cari noua contabilitate este un izvor sigur.

A deschide credite extraordinari pentru o sumă bagatelă de 20—30 Lei sau a face buget extraordinar pentru o sumă tot atât de bagatelă, e un non senz, chemat a răpi timpul atât membrilor reprezentanței, cât și primăriei comunale, care timp s'ar putea folosi în alte direcții, unde nu se ajunge și unde e foarte prețios.

Creditul votat, numai după aprobarea concluzului referitor se poate deschide, ceia-ce nu îngăduie ordonanțele referitoare la plăți, cari în cele mai multe cazuri sunt legate de un termen anumit

Funcționarul, oricât de conștient și siliț a cădea în una din cele două prăpăstii amintite mai sus, ca mai în urmă să fie învinuit sau de nesupunere sau de nerespectarea legii și pedeștit fără cruțare.

Pentru confirmarea celor espuse, aduc următorul exemplu :

Comuna X. a stabilit bugetul pe 1924. În lipsă de acoperire, fondul pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare de abia e de 3000 Lei. După ce bugetul a trecut prin toate apele, adevărat a fost stabilit — desbătut — publicat, espus vederii publice, provăzut cu toate cele necesare, comuna a primit ordin să treacă în buget cutare suma pentru infirmeriile com., pentru inspectorii de pomărit, pentru susținerea școlii ș. a., a primit incunoștințarea, că abonamentul cutare sau cutare s'a duplicat, că s'a abonat din oficiu pe seama comunei buletinul cutare, revista, ziarul cutare, cari toate laolaltă fac mai mult decât ridicola sumă de 3000 Lei, deși abia e începutul exercițiului. Câte astfel de lucruri vor obveni până la încheierea exercițiului, e enigmatic, iau acel funcționar, care în cadrele legii va fi în stare să deslege enigma satisfacerii tuturor celor impuse, va fi în stare să deslege și nodul Gordian

Ioachim Sas
notar cercual.

Centralizare și Descentralizare.

Se vorbește pretutindeni de centralizare și descentralizare, fără a se fi putut defini ce rost și însemnătate are cea de a doua, și care îs avantejele — pentru administrație și administreți — ce ar isvoră din *descentralizare*.

Cuvântul *descentralizare*, el însuși indică acțiunea, care are de scop a micșora *centralizarea* adică, concentrarea puterilor. De multă vreme, acest cuvânt este gândit și spus și însușirile lui singure determină mijloacele de opus centralizării. Oricâtă explicație s'ar da acestor cuvinte, rămâne, în mintea tuturor o nuanță de incomplet.

E foarte greu să spui, că o țară nu are tendințe de descentralizare, dar e și mai greu a face dovadă că e prea centralizatoare. Un grad de centralizare este necesar pentru menținut corheziunea într'un Stat și pentru a asigura buna ei administrare. Și acest grad, această diferență, variază dela o țară la alta, după tendințele populațiunii de mărre a teritoriului, de circumstanțele politice, economice, sociale etc. Centralizarea este concentrarea puterilor către o singură mână, către un singur guvern, în opoziție cu *federatiunea* mai mult sau mai puțin pronunțată — unitatea — în fața confederațiunii statelor, care le dă puțința a se desvolta între ele prin descentralizare, cu controlul consiliului de Stat.

Ce este și care este centralizarea administrativă? Concentrarea activităților vieți județene și comunale în mâna guvernului, Ministerului de Interne — este centralizarea. Să luăm diferite ramuri de activitate administrativă, care fatal, vor trebui a fi centralizate tocmai pentru uniformizarea mișcării și trăinicia organismului.

Să luăm Ministerul de Război. Aici centralizarea este evidentă, este indispensabilă. S'ar putea începe o descentralizare a armatei. Ca provinciile sau regiunile să numească comandantul armatei, sau generalul comandant al corpului de armată. Ca fiecare consiliu departamental sau județean să voteze calibrul puștilor de întrebuițat pentru armată ce se găsește în acea regiune sau județ.

Dar Ministerul Finanțelor? poate fi descentralizat? Altădată se vota un impozit special pentru fixarea cheltuelilor importante, iar multiplicitatea contabilități făcea iluzoriu controlul. S'a găsit mijlocul să se centralizeze fondurile cele cari se cuveneau statului. Județele și comunele trebuie să aibă comptabilitatea lor proprie, dar nu pot îngloba și dispune de veniturile statului. *Centralizare* pentru dările și veniturile statului, *descentralizare* pentru gospodărit activitatea financiară a județelor și comunelor.

Dar Ministerul de Iustitie? Deasemenea nu poate fi centralizat. Nimeni nu poate contesta necesitatea căilor de Apel și nici extrema utilitate a Inaltei Curți de Casație în vârful organizării *Iustiției*. Nu s'ar putea imagina un cod penal, civil, comercial deosebit dela un județ la altul. Nu poate fi conceput și admisibil, că ceea ce-i *dreptate* la Iași, să fie contrarul la București.

Același lucru pentru Ministerul Instrucțiunii publice și a Cultelor. Instrucția, înțeles programul învățământului, nu poate deferi dela un județ la altul. Sau regiul bisericeii ortodoxe, dominantă în Stat, nu poate fi interpretată sau dispusă într'un fel într'un județ și altfel în altul. Ambele foruri de guvernământ n'ar mai fi înfloritoare dacă ar fi rezultatul inițiativei cetățeanului. Ce chaos ar fi!

Ministerul Agriculturii n'ar mai putea fi centralizator. Acest Minister are mai mult misiunea de a încuraja și protegia viață agricolă a țării, dând puțința vieții locale a se transforma prin emulul ce s'ar naște dela un centru de viață agricolă la altul.

Asemenea Ministerul Comerțului și Industriii, sau a Lucrărilor publice, sau al Muncii, al Sănătății publice și ocrotirilor sociale etc. Vor mai avea puțința de existență, dacă s'ar găsi legislatori, cari să le imprime o viață la centru, neținând seama de isvoarele de muncă dela periferii, osebite ca alcătuire, concepții sau interese locale față de cele centrale.

Ministeriul de Interne însă, este adevăratul reprezentant al centralizării, azi când tocmai contrarul ar trebui să fie. Trebuie să exercite o tutelă administrativă asupra județelor și comunei. Și aici trebuie să menționez greșele ce se face în a se înțelege deosebirea dintre *centralizare* și *tutela administrativă*. *Centralizarea* atrage toate deciziunile vieții județene și comunale la centru, *tutela administrativă* este intervenția guvernelor în administrația comunei și județului. După cum vedem, deosebirea e mare între ele, după cum mare deosebire este între *procedură* și *drept*, sau *formă* și *fond*.

Centralizarea ar fi procedura și forma, tutela administrativă, dreptul și fondul. O chestiune, care ar putea fi rezolvată direct de Prefectul județului sau Primarul este trimisă la centru pentru aprobare; de ce? Când *interesul* bunei administrații cere contrarul. În societățile primitive, sau la formarea societăților, noțiunea de centralizare nu există. Erau vremuri când orașele nu se prea măturau, sau luminau. Atunci, nu existau birouri respective, cu funcționari bine înțeles. Activitatea vieții orașelor ca și comunelor rurale, era încredințate seniorilor feudali, în mâna cărora era centralizată acti-

vitătea, constituind totuși o descentralizare. Dacă ar fi fost lăsată în seama Primarilor sau conducătorilor comunei, constituia o adevărată anarhie.

Astăzi descentralizarea, în organizarea Ministerului de Interne în ase da libertatea viței județene și comunale a se desvolta, rămânând ca centrul să exercite

o supraveghere, se impune. Cei ce vor da o viață nouă organismului administrativ unificat, pot medita asupra deosebire, pe care am făcut-o mai sus, între centralizare și descentralizare,

Virgil Ionescu-Darzeu
Director Ministerul de Interne.

Invățământul primar, în provinciile alipite.

Știut este, că în Ardeal, Banat și celealalte teritorii alipite, școlile, în cea mai mare parte au fost confesionale și vor mai fi încă până la statificarea lor definitivă

Confesiunile au satisfăcut chemării lor, de ași susține școlile și a le prevedea cu cele de lipsă, în cadrele posibilității

Suntem pe pragul statificării școlilor, iar școlile sunt pe pragul închiderii în multe părți nefiind aprovizionate cu cele necesare sau neavând cine să reparaze edificiile dărăpănate, deoarece-ce fără a se lua hotărâre definitivă asupra lor, au fost date în grija comunelor politice, cari neavând mijloace, nu le pot susține.

E știut, că în anul (1923) comunele au primit cote adiționale și au avut dreptul ași satori taxe comunale pentru ași asigura existența. În anul curent, pe lângă aceleași venituri au comunele a susține și școlile, fără a li se deschide vre-o cale către noi venituri, barem în proporție cu creșterea cheltuelilor noi.

Iată-ne deci în impasul, de a nu avea nici școli, nici administrație, mai ales acolo, unde comunele politice nu au proprietăți, cari să le aducă venituri mai însemnate pentru înfruntarea nevoilor cotidiene și pentru a putea destina zecimile etc. instrucției publice și altor lucruri

de interes obștesc, pânăcând Statul va ajunge în situația de a putea susține toate școlile.

Pânăcând în regatul vechiu se spesează sume enorme cu construirea de școli primare, pânăcând școlile medii sunt subvenționate respective susținute pretudindena de Stat, școlilor primare din ținuturile alipite, foarte puțină atențiune li-se dă, iar comunele politice — actualii susținători de școli — stau cu mâinile încrucișate, ne-putânduși juca noul rol în lipsa mijloacelor materiale necesare pentru acest scop

Dacă această situație critică va mai dura mult, atunci înflorirea, ce zimbea în fața multor comune se va îndepărta cu pași gigantici de acestea, lăsând în urma ei mizerie și nemulțumire.

Pentru a putea corespunde chemării nouă de a repara, susține, construi școli, cred, că ar fi de lipsă a se autoriza comunele de a satori și incesa aruncuri și de a depasi ori-ce credit bugetar, atunci, când bugetul ordinar le reduce posibilitatea de a jertfi pentru așezarea pietrii de fundament a viitoarei României.

Sas Ioachim
not. cerc.

Ordonanțe cu caracter general.

Imprimarele și registrele de stare civilă pentru comune pe anul 1924 se procură dela Direcțiunea generală a „Monitorului Oficial” și Imprimeriilor Statutului.

Primăriilor orașelor cu municipiu și subprefecturilor de județe din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Avem onoare a vă face cunoscut că orice comandă pentru imprimare și registre de stare civilă de care au nevoie comunele din județul d voastră pe anul 1924, să o adresați direct direcțiunii generale a „Monitorului Oficial” și Imprimeriilor Statutului, unde se confecționează și de unde veți putea lua lămuriri asupra trimiterii imprimatelor, precum și asupra costului lor.

Totodată veți cunoaște că costul imprimatelor cade în sarcina comunelor respective.

No. 79.6.8.

1923, Octombrie 27.

Mo. 81.44. Sunt considerate ca școli de Stat, la cari se pot înființa comitetele școlare, toate școlile, chiar cele confesionale, ai căror învățători sunt plătiți de Stat

Subprefecturile de județe din Transilvania, Banat Crișana și Maramureș.

Ca urmare la ordinul nostru circular No. 63 704 din 22 August 1923, vă facem cunoscut că, după cum ni s'a comunicat de ministerul instrucțiunii publice prin adresa No 94 043/923, sunt considerate ca școli de Stat toate școlile, chiar și cele confesionale, ai căror învățători sunt plătiți de Stat.

No. 8.440.

1923, Noembrie 6.

No. 82.910. Funcționarii însărcinați cu întocmirea actelor de identitate în baza cărora se acordă dispensa de către consiliile de recrutare să dea cea mai mare atențiune, căci în caz contrar vor fi dați judecății pentru delictul de fals.

Prefecturilor de județe și primăriilor de orașe din întreaga țară.

Priu adresa No. 30.707 din 24 Septemvrie 1923, ministerul de război ne face cunoscut, că autoritățile însărcinate cu eliberarea actelor de identitate, în baza cărora consiliile de recrutare acordă dispensa, fac de cele mai multe ori acte nelegale ori cu conținut fals.

Aducându-vă aceasta la cunoștință, avem onoare a vă ruga să binevoiți a lua măsuri, ca funcționarii însărcinați cu întocmirea unor asemenea acte să dea cea mai mare atenție atrăgându-le atențiunea, că în caz contrar vor fi urmăriți și dați judecății pentru delictul de fals în acte publice

No 82.910

1923, Noembrie 11.

No. 86.966. Dela 1 Octombrie 1923 s'a extins și în Ardeal legea pentru organizarea serviciului postal rural, după care în comunele rurale unde nu va fi biourou postal sau agenție postală, notarii sunt obligați să facă serviciul postal, în care scop li se vor da instrucțiuni.

Subprefecturilor de județe din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Direcțiunea generală a postelor, telegrafelor și telefoanelor a extins legea pentru organizarea serviciului postal rural și în Transilvania, cu începere dela 1 Octombrie 1923.

Potrivit art. 6 din sus menționata lege, care prevede, că în comunele unde nu va fi biourou postal sau agenție postală, notarii sunt obligați să facă serviciul postal după instrucțiunile ce li se vor da.

Aducând la cunoștința d voastră această dispozițiune, vă rugăm ca, în conformitate cu art 6 din menționata lege, să binevoiți a lua măsuri ca notarii din județul d voastră să execute serviciul de agenți postali în localitățile unde vor face curse factorii rurali.

No 86.966.

1923, Noembrie 26

Soluțiune și interpretări administrative.

I. Intrebare: Compete unui notar comunal când e delegat la un notariat vecin vacant ca substitut, afară de $\frac{1}{2}$ parte din salariul notariului în postul vacant și cărăușia în natură ori bani de kilometri și diurnele cuvenite, când se deplasează în comuna unde e delegat?

Răspuns. Dacă postul de notar a devenit vacant, notarului substitut îi compete salariul întreg cu toate paușalele având datoria a-și îndeplini funcția în regulă.

Dacă postul de notar însă nu a devenit vacant pentru că notarul este numai suspendat, atunci notarului substitut îi compete diferența salariului care sa de-tras de la notarul suspendat, plus toate paușalele.

II. Intrebare. În comuna noastră este o văduvă de război, care are copii nelegitimi; deoarece tatăl natural a dispărut în războiul mondial, legitimarea nu se poate efectua pe cale administrativă.

Rugăm, să linevoiți a ne comunica, nu sunt dispozițiuni legale, prin cari s'ar putea evita legitimarea pe calea procesuală?

Răspuns. Intrucât dispărutul nu a legat căsătorie cu văduva deși are cunoscut, că tata natural, copii de ai săi, nu se pot legitima altcum, decât pe cale judecătorească; dar dacă copiii nu sunt recunoscuți de ai săi de tatăl natural (dispărutul) atunci copiii aceștia nu se pot legitima. (Vezi art. XXXI din 1894 § 19.)

III. Intrebare. În curtea locuinței notariale din Giroc sunt fragari (duzi) bătrâni uscați. Primarul comunal fără a întreba pe notar, a dispus să taie un dud (fragar) și l'a vindut cu 625 lei. Acum e intrebarea, are drept primarul să vindă pomul uscat din curtea notarului, care este uzufructuarul al curții și a grădinei și are drept Reprezentanța să decida în privința tăierii pomilor uscați din curtea notarului și din grădina notarului și dacă are drept, pe ce bază și lege?

Dacă n'are drept Reprezentanța să dispună despre pomii uscați din curtea și grădina notarului, are drept notarul să se folosească de pomi uscați sau nu? și dacă are, pe ce bază și lege?

Răspuns. Notarul are dreptul numai la folosința grădinei și rodului ei și a pomiiilor din grădină și curte,

altceva nu — Reprezentanța comunală cu Primarul a purces corect cu atât mai vârtos cât pomul cu atare este partea aparținătoare imobilului, care în acest caz este avere comunală și nu a notarului.

IV. Intrebare. Primarul comunal, care totodată este ales ca Reprezentant comunal, fiind suspendat din oficiul de primar, își poate susține dreptul de a funcționa ca reprezentant comunal și a lua parte la debaterile reprezentanței comunale?

Răspuns. Primarul comunal care când a devenit ales de primar a fost înlocuit în Reprezentanța prin un supleant, pe timpul suspendării nu poate funcționa ca reprezentant, prin urmare nici la debaterile reprezentanței nu poate lua parte, pentru că el e tot primar, dar numai suspendat.

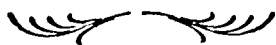
V. Intrebare. Primarul comunal, care totodată este ales ca reprezentant comunal, fiind suspendat, stând în cercetare disciplinară și înainte de a se aduce hotărârea definitivă în chestie, demisionează, — își poate susține dreptul de a funcționa ca reprezentant și a lua parte la debaterile reprezentanței comunale?

Răspuns. Primarul comunal dimisionat poate re-ocupa locul său în Reprezentanța com. unde a fost el înlocuit de un supleant pe durata timpului său de Primar.

VI. Intrebare. Sunt substituat de notar cercual din partea Preturei. În localul notarial locuște medicul veterinar de circumscripție; fiind om cu familie, am ocupat 2 sale a Primăriei. Am intervenit la dl Primpretor în chestie evacuării, mi-a răspuns că nu am dreptul la locuință notarială pentru că nu sunt definitiv și numai substituit. Rog a mi da răspuns, ce e' de făcut în chestie?

Răspuns. Dacă postul de notar a devenit pe deplin vacant, atunci compese și notarului substituit locuința notarială, se înțelege cu reserva, că dacă altul va fi numit de notar, are substituit să plece de acolo. Procedura, ca să se inchirieze locuința notarului altuia — este incorectă și nemotivată.

Vă adresați către dl Subprefect, care va dispune legal.

PUBLICAȚIUNE.

Notariatul cercual Criciova.

Publicațiune.

La notariatul Criciova (jud. Caraș-Severin p. Gavojdia) a devenit postul de subnotar, vacant. Cei ce doresc a ocupa postul, sunt invitați a-și trimite ofertul notariatului de sus.

Tot la acest notariat se caută și un scriitor, vărsat în agendele notariale.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt: Pentru subnotari cele stabilite în normele de salarizare, iar pentru scriitor lei 700 lunar. Ambii vor primi: odaie mobilată, vîpt, încălzit și luminat.

Posturile se pot ocupa imediat.
Criciova, la 28. Ianuarie 1924.

Tomin
notar cercual.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Notariatul cercual Armeniș.

Concurs.

La Notariatul cercual din Armeniș (plasa Teregova) se caută spre aplicare un cancelist cu praxă în agendele administrative.

Salar lunar 1000 Lei, prînz și cină.

Postul se poate ocupa imediat.

Se mai caută un expert pentru compunerea socoșilor comunale, cu remunerația după invoială.

Armeniș, la 28 Decembrie 1923.

Notar.

No. 784/924

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință, că dreptul de vînat a comunei Miheșul de câmpie se va da în arîndă prin licitație publică pe durata de 6 ani continuativ de 1. Aprilie a. c. până la 31 martie 1930

Licitația se va ținea la primăria comunală din Miheșul de câmpie la April a. c.

Condițiunile de licitație se pot vede în cancelaria notarială din Miheș.

Primăria comunală.

Notariatul cercual Guradobra

Concurs.

La notariatul cercual Guradobra (Plasa Iliia) se caută spre aplicare un cancelist cu praxa în agendele administrative.

Salar lunar 1000 lei, precum și vîpt și locuință gratuită

Postul se poate ocupa imediat.

Guradobra, la 1. Februarie 1924.

Popa Miron
notar cerc.

Primpretorul plasei Făget

Nr. 217/924 adm.

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de subnotari cercuali din Bătești, Curtea, Coșava, Tomești, Bujor, Gladna toate apărținătoare plasei Făget, jud. Caraș-Severin public concurs.

Doritorii de a ocupa aceste posturi să-și înainteze petițiile împreună cu actele de cvalificație recerute de lege și despre serviciul de până acum Primpretorului plasei Făget jud. Caraș-Severin până la 20. Aprilie a. c.

Făget, la 17. Ianuarie 1924.

Primpretor: *Ioviția.*

„SCRIITOR NOTARIAL“ român versat în toate agendele notariale, cu pracsă de mai mulți ani, posedă perfect limba română, germană și maghiară caută un post carele imediat 'l poate ocupa. :—: Adresa este: Nicolae Grindean, cancelist notarial în Ocna de fer, poșta Bocșa montană, Căraș Severin.